
Peiling - Warmteprogramma

Rapport – Burgerpanel Best
Oktober 2023

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 308 48 00
www.ioresearch.nl

Rapportnummer

2023/definitief

Datum

Oktober 2023

Opdrachtgever

Gemeente Best

Auteurs

Rosan Nijkamp
Michelle Piksen

Introductie

Aanleiding

De meeste mensen gebruiken aardgas om op te koken en hun huizen te verwarmen. In Nederland hebben we afgesproken in 2050 te stoppen met het gebruik van aardgas. De gemeente Best wil graag weten hoe inwoners denken over de overstap naar aardgasvrij wonen. De resultaten van dit onderzoek zal de gemeente gebruiken voor het opstellen van het warmteprogramma.

Methode

Voor het onderzoek is het Inwonerspanel Best geraadpleegd. Het panel bestaat uit 1.331 leden. Dit zijn inwoners van de gemeente Best die zich hebben aangemeld voor deelname aan online onderzoeken van de gemeente. De panelleden zijn via e-mail uitgenodigd om deel te nemen aan dit onderzoek. Inwoners konden ook deelnemen door middel van een open link die de gemeente verspreidde. De vragenlijst kon worden ingevuld van 5 t/m 26 oktober 2023.

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd en geslacht. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en geslacht zijn teruggebracht naar de werkelijke verhoudingen in de bevolking van Best. Groepen die ondervertegenwoordigd zijn, krijgen een groter gewicht, terwijl oververtegenwoordigde groepen een kleiner gewicht krijgen. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Best, wat betreft deze achtergrondkenmerken. Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

Waar mogelijk bekijken we verschillen tussen wijken, leeftijdsgroepen, geslachten en tussen huurders en huiseigenaren. Verschillen benoemen we alleen (in kaders) als deze statistisch significant zijn.

Respons

Voor dit onderzoek zijn alle 1.331 panelleden uitgenodigd en 739 leden hebben de vragenlijst ingevuld. Dat is een respons van 56 procent in het panel. Daarnaast hebben 36 inwoners de vragenlijst ingevuld via de open link die de gemeente verspreidde. In totaal hebben 775 inwoners van Best de vragenlijst ingevuld. Dat is ruim voldoende om betrouwbare uitspraken te doen.

In de onderstaande tabellen staat de ongewogen respons uitgesplitst naar leeftijd, geslacht en wijk.

Wijk	Aantal	%	Wijk	Aantal	%
Batadorp	14	2%	Hoge Akker	23	3%
Bedrijventerrein Breeven	2	0,3%	Kantonnier	35	5%
Bedrijventerrein 't Zand	3	0,4%	Naastenbest	103	13%
Buitengebied	32	4%	Salderes	110	14%
Centrum	33	4%	Speelheide	49	6%
De Leeuwerik	39	5%	Steegsche Velden	16	2%
Dijkstraten	22	3%	Villawijk	14	2%
Heivelden	95	12%	Wilhelminadorp	61	8%
Heuveleind	97	12%	Onbekend	27	4%

Leeftijd	Aantal	%
18 t/m 34 jaar*	27	4%
35 t/m 49 jaar	117	15%
50 t/m 64 jaar	282	36%
65+	338	44%
Onbekend	11	1%

Geslacht	Aantal	%
Man	494	63%
Vrouw	276	36%
Onbekend	13	1%

*Het gaat bij deze groep om een klein aantal respondenten en daarmee worden deze uitkomsten als indicatief beschouwd.

Achtergrond

Merendeel van de inwoners is woningeigenaar

Bijna negen op de tien inwoners (87%) die mee hebben gedaan aan dit onderzoek zijn woningeigenaren. Elf procent van de deelnemers geeft aan in een huurwoning te wonen.

Grootste deel inwoners bekend met overstap naar aardgasvrij wonen

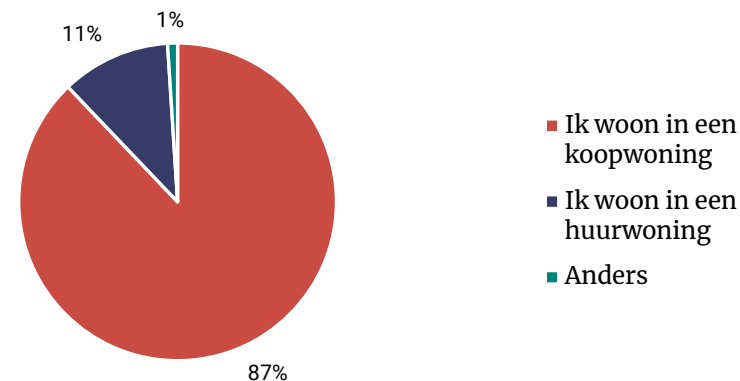
In Nederland is afgesproken dat in 2050 gestopt wordt met het gebruik van aardgas. We vroegen de inwoners van de gemeente Best of zij al iets weten over de overstap naar aardgasvrij wonen. Het grootste deel van de inwoners zegt hier een beetje vanaf te weten (58%). Een kwart weet er vrij veel van (27%). Vijftien procent van de inwoners weet vrijwel niets van het onderwerp, maar er was geen enkele inwoner die hier nu voor het eerst van hoorde.

Mannen geven vaker aan veel te weten van de overstap naar aardgasvrij wonen dan vrouwen (33% vs. 21%)

Ook woningeigenaren zeggen vaker veel over dit onderwerp te weten in vergelijking met huurders (30% vs. 6%)

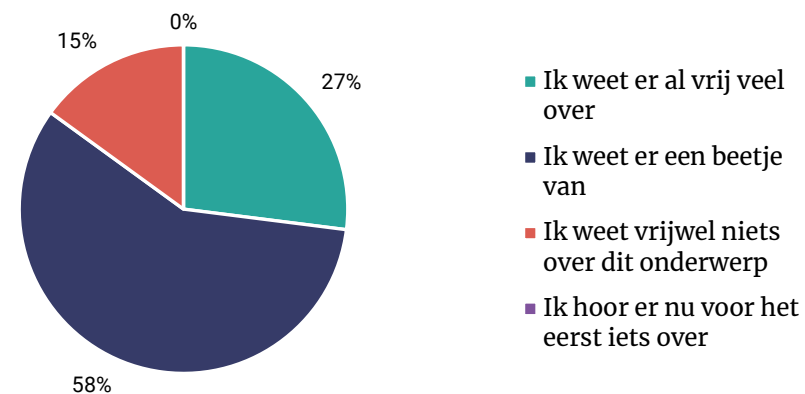
Figuur 1 - Welke situatie is op u van toepassing?

Basis: iedereen (n = 775).

Figuur 2 - Weet u al iets over de overstap naar aardgasvrij wonen?

Basis: iedereen (n = 775).

Oordeel over overstap

Inwoners vaker positief over overstap naar andere warmtevoorziening

De inwoners is gevraagd een rapportcijfer te geven over hoe zijn aankijken tegen de overstap van aardgas naar een andere duurzame warmtevoorziening, lopend van 1 (negatief) tot en met 10 (positief). Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven is een 6,5. Twee op de drie inwoners (67%) geven een positief rapportcijfer (6-10). Daarnaast geeft een derde van de inwoners (31%) een negatief rapportcijfer geeft (1-5).

Inwoners overwegen geld te investeren in duurzame woning

Op de vraag of inwoners bereid zijn om geld te investeren in een duurzame woning, antwoord één op de vijf inwoners (19%) hier zeker toe bereid te zijn. Iets minder dan de helft (46%) zegt dit te overwegen. Vijftien procent van de inwoners zegt momenteel niet bereid te zijn om geld te investeren in een duurzame woning.

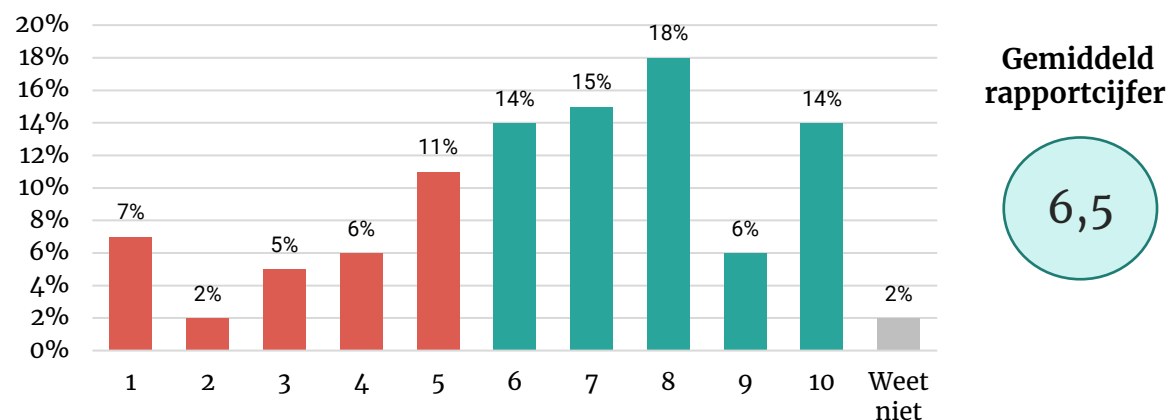
Bij 'anders' wordt vaak genoemd dat men huurder is en dit daarom niet aan hen is. Ook zeggen inwoners dat hun huis al erg duurzaam is en dat zij daarom niet nog verder hoeven te verduurzamen.

Mannen zijn vaker bereid om geld te investeren in een duurzame woning dan vrouwen. Ook huiseigenaren zijn hier vaker toe bereid dan huurders

Figuur 3 - Hoe kijkt u aan tegen de overstap van aardgas naar een andere duurzame warmtevoorziening? Scoor dit op een schaal van 1 (negatief) tot 10 (positief).

Basis: iedereen (n = 775).

Figuur 4 - Bent u bereid om geld te investeren in een duurzame woning? Meerdere antwoorden mogelijk. Basis: iedereen (n = 775).

“Ik heb al een duurzame woning zonder gas”

Duurzaam verwarmen (1)

Groot deel inwoners nog niet gekeken naar opties duurzame verwarming

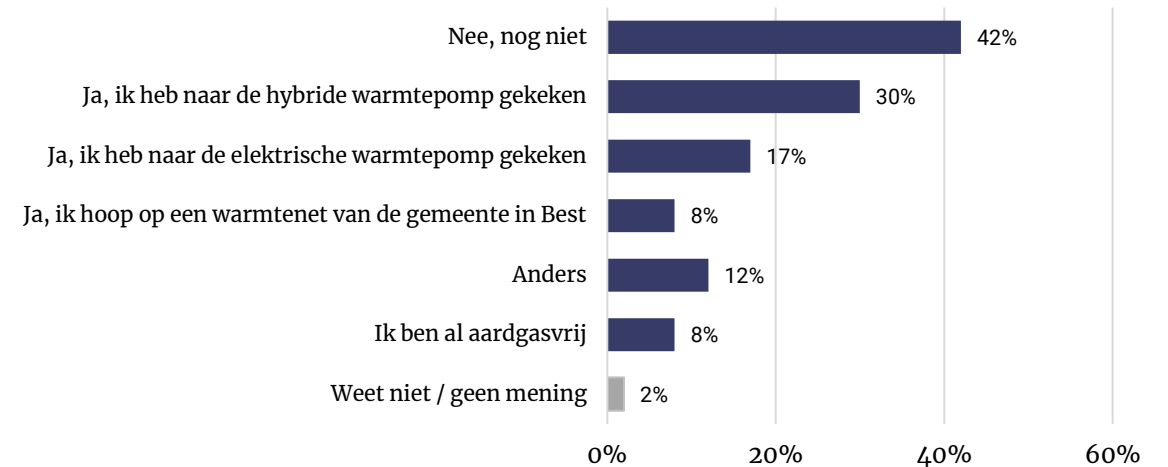
Twee op vijf inwoners (42%) zeggen nog niet te hebben gekeken naar opties voor duurzame verwarming in hun eigen woning. Een derde van de inwoners (30%) geeft aan gekeken te hebben naar een hybride warmtepomp.

Bij 'anders' wordt vaak genoemd dat inwoners hun huis elektrisch verwarmen door middel van een airco. Ook geven veel inwoners aan dat zij afhankelijk zijn van hun verhuurder en hier zelf geen beslissingen over kunnen nemen.

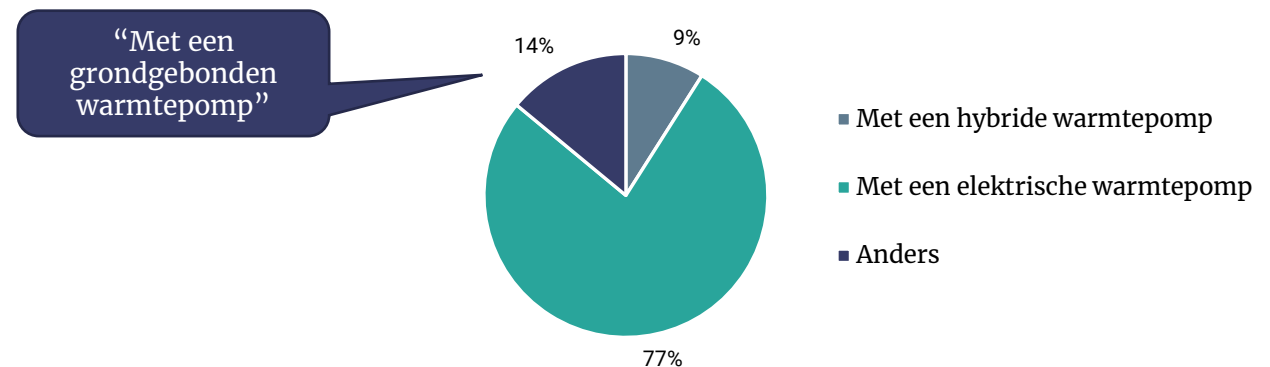
Acht procent van de inwoners is al aardgas vrij

Een klein deel van de inwoners is al aardgasvrij. Deze inwoners verwarmen hun woning voornamelijk met een elektrische warmte pomp (77%). Een vaker genoemd antwoord bij 'anders' is het gebruik van een grondgebonden warmtepomp.

Figuur 5 - Heeft u al eens gekeken naar de opties voor duurzame verwarming in uw eigen woning? Meerdere antwoorden mogelijk. Basis: iedereen (n = 775).

Figuur 6 - U heeft aangegeven dat uw woning al aardgasvrij is. Op welke manier verwarmt u uw woning? Basis: inwoners die al aardgasvrij zijn (n = 75).

Duurzaam verwarmen (2)

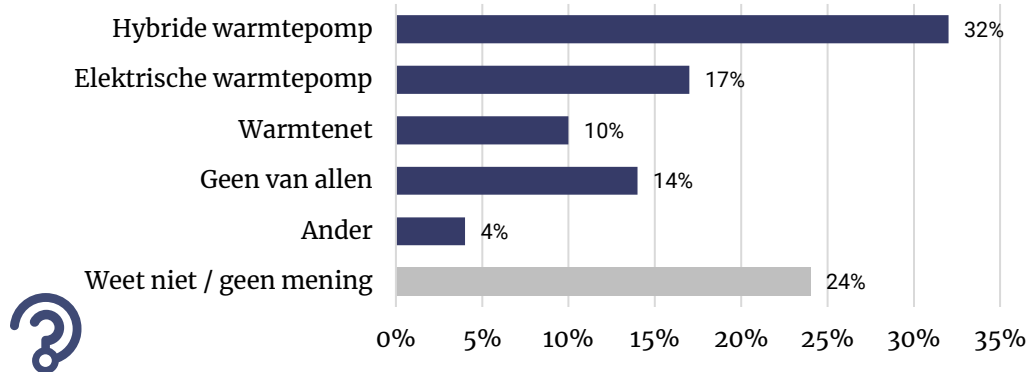
Meerderheid overweegt niet om warmtepomp aan te schaffen

Drie op de vijf inwoners (61%) geven aan de aanschaf van een warmtepomp niet te overwegen. Redenen om dit niet te doen zijn de investeringskosten, geen geschikte woning en overlast van het geluid dat een warmtepomp maakt. Dertien procent van de inwoners zegt dit daarentegen wél te overwegen. Redenen hiervoor zijn voornamelijk dat het duurzamer is, dat het gas en zo ook kosten bespaart en omdat het op den duur simpelweg moet.

Voorkeur voor hybride warmtepomp

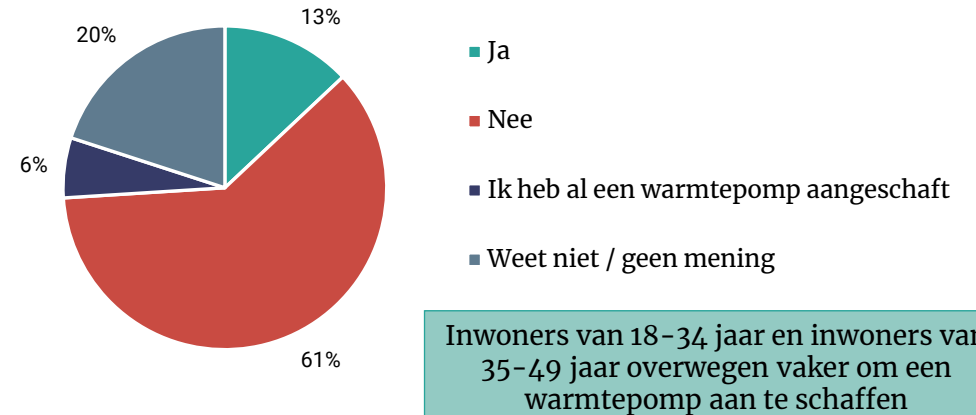
De optie die volgens inwoners het beste bij de eigen woning past, is een hybride warmtepomp (32%). Een kwart van de inwoners (24%) zegt hier geen mening over te hebben of dit niet te weten. Als inwoners konden kiezen tussen een warmtepomp of een aansluiting op een warmtenet, gaat de voorkeur vaker uit naar een warmtepomp (27%).

Figuur 8 - Welke optie voor duurzame verwarming past volgens u het best bij uw eigen woning? Basis: inwoners die nog niet aardgasvrij zijn (n = 718).

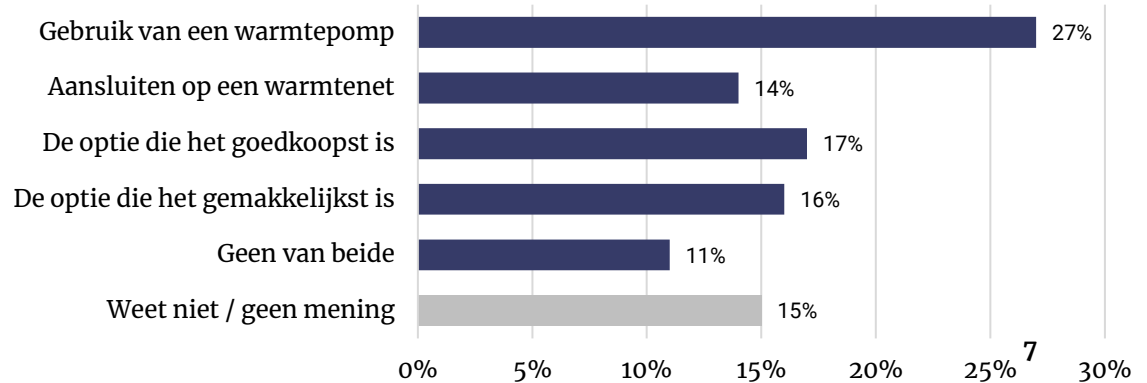

Figuur 7 - Overweegt u om een warmtepomp aan te schaffen?

Basis: inwoners die nog niet aardgasvrij zijn (n = 718).

Figuur 9 - Als u zou kunnen kiezen, zou u zich dan liever aansluiten op een warmtenet of een warmtepomp gebruiken? Basis: inwoners die nog niet aardgasvrij zijn (n = 718).

Hulp bij overstap aardgasvrij (1)

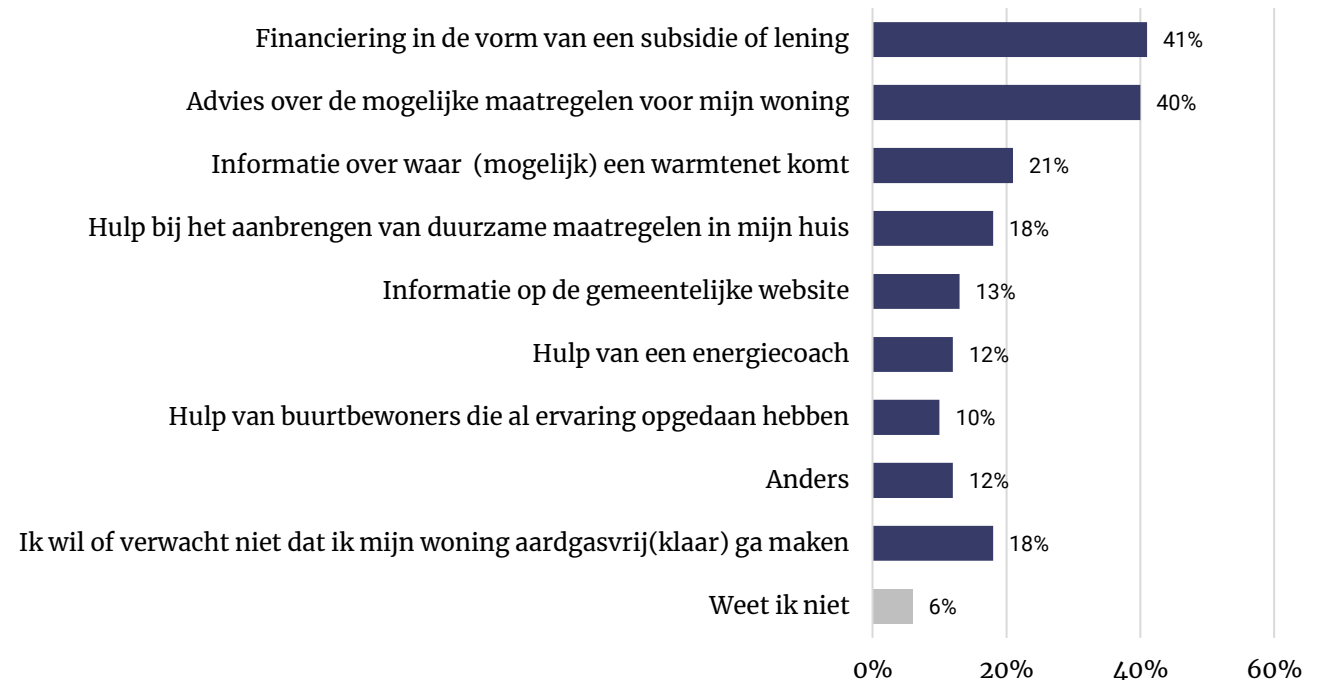
Vooraf behoefte aan financiering en advies

Er is vooral behoefte aan hulp in de vorm van financiering zoals een subsidie of lening (41%) en advies over mogelijke maatregelen in de woning (40%) op het moment dat inwoners overwegen een woning aardgasvrij te maken.

Achttien procent van de inwoners wil of verwacht niet hun woning aardgasvrij(klaar) te maken.

Twaalf procent van de inwoners geeft aan iets anders nodig te hebben om hun woning aardgasvrij te maken. Wat vaker wordt genoemd is dat zij meer duidelijkheid willen vanuit de overheid of wachten op technische verbeteringen waardoor warmtepompen kleiner en goedkoper worden. Ook geven inwoners aan afhankelijk te zijn van de verhuurder of woningbouwcoöperatie. Een deel van de inwoners geeft aan geen behoefte te hebben aan hulp.

Figuur 10 - Stel, u overweegt uw woning aardgasvrij(klaar) maken. Wat zou u dan helpen bij het maken van een keuze?? Basis: inwoners die nog niet aardgasvrij zijn (n = 718).

Hulp bij overstap aardgasvrij (2)

Inwoners verkiezen eigen keuzes en lage kosten boven ontzorgen

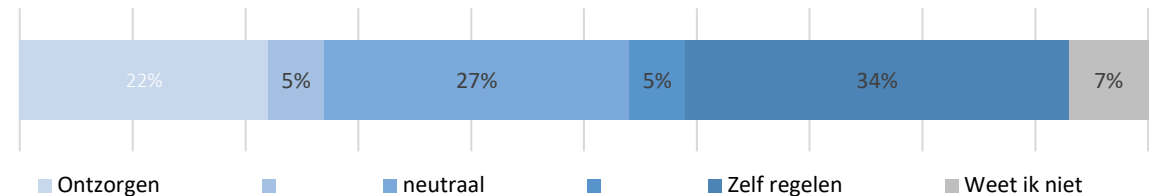
We vroegen inwoners waar hun voorkeur naar uit gaat als het gaat om de overstap om hun woning aardgasvrij te maken: dat de gemeente veel voor hen regelt (ontzorgt) of dat zij zoveel mogelijk zelf regelen en zo eigen keuzes maken.

Een vijfde van de inwoners (22%) heeft in dit geval een sterke voorkeur voor ontzorgen. Daarnaast heeft vijf procent een lichte voorkeur voor ontzorgen. Daar tegenover staat een derde van de inwoners (34%) die een sterke voorkeur hebben voor het zelf regelen en vijf procent van de inwoners die hier een lichte voorkeur voor hebben.

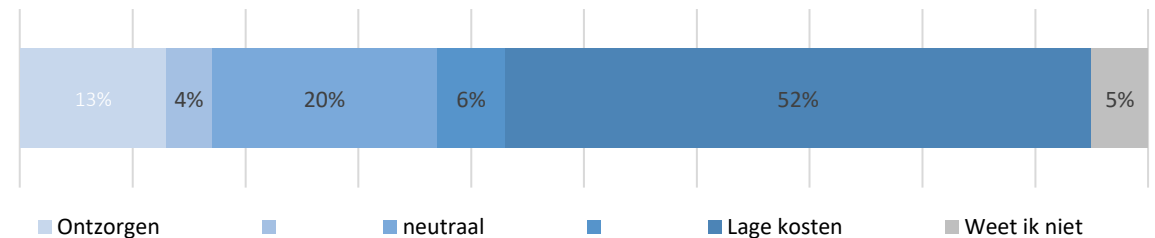
Vervolgens vroegen we ook waar hun voorkeur naar uit gaat als het gaat om de overstap om hun woning aardgasvrij te maken; dat de gemeente veel voor hen regelt (ontzorgt) of dat de kosten zo laag mogelijk blijven.

De helft van de inwoners (52%) heeft een sterke voorkeur om de kosten zo laag mogelijk te houden. Daarnaast heeft zes procent van de inwoners hier een lichte voorkeur voor. Dertien procent van de inwoners heeft daarentegen een sterke voorkeur voor ontzorgen en vier procent heeft hier een lichte voorkeur voor.

Figuur 11 - Waar gaat uw voorkeur naar uit als het gaat om de overstap om uw woning aardgasvrij te maken: dat de gemeente veel voor u regelt (u ontzorgt) of dat u zoveel mogelijk zelf regelt en zo eigen keuzes maakt? Basis: inwoners die mogelijk de overstap willen maken (n = 571).

Figuur 12 - Waar gaat uw voorkeur naar uit als het gaat om de overstap om uw woning aardgasvrij te maken: dat de gemeente veel voor u regelt (u ontzorgt) of dat de kosten zo laag mogelijk blijven? Basis: inwoners die moeilijk de overstap willen maken (n = 571).

Zorgen over overstap naar aardgasvrij

Het merendeel van de inwoners maakt zich geen zorgen

Inwoners konden aangeven of ze zich zorgen maken over de overstap naar aardgasvrij wonen. Iets minder dan de helft maakt zich zorgen over de overstap naar aardgasvrij wonen (46%). Iets meer dan de helft (54%) maakt zich hier geen zorgen over.

Voornamelijk zorgen over kosten

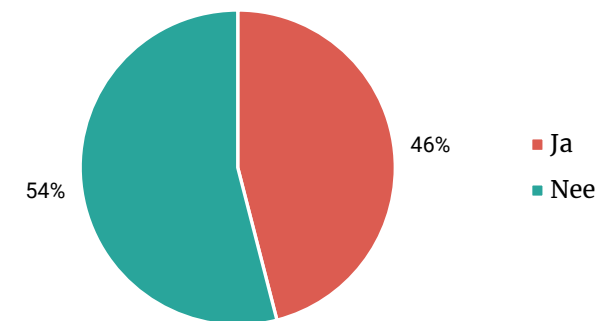
Aan de inwoners die zich zorgen maken over de overstap naar aardgasvrij wonen, is gevraagd waarover zij zich zorgen maken. De grootste zorgen hebben inwoners over de kosten van de overstap (74%). Ook vraagt de helft (53%) zich af of hun woning wel warm wordt met een warmtepomp of warmtenet. Daarnaast heeft ook de helft van deze inwoners (51%) zorgen over de overlast (zoals een verbouwing) die de overstap naar aardgasvrij wonen met zich meebrengt.

Andere zorgen die inwoners hebben zijn bijvoorbeeld of er voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet zal zijn en of hun woning wel geschikt is om aardgasvrij te maken. Ook wordt vaker genoemd dat inwoners zorgen hebben over de geluidsoverlast van een warmtepomp.

Inwoners van 18-34 jaar (91%) en inwoners van 35-49 jaar (79%) maken zich vaker zorgen over de kosten die de overstap naar aardgasvrij wonen met zich meebrengt.

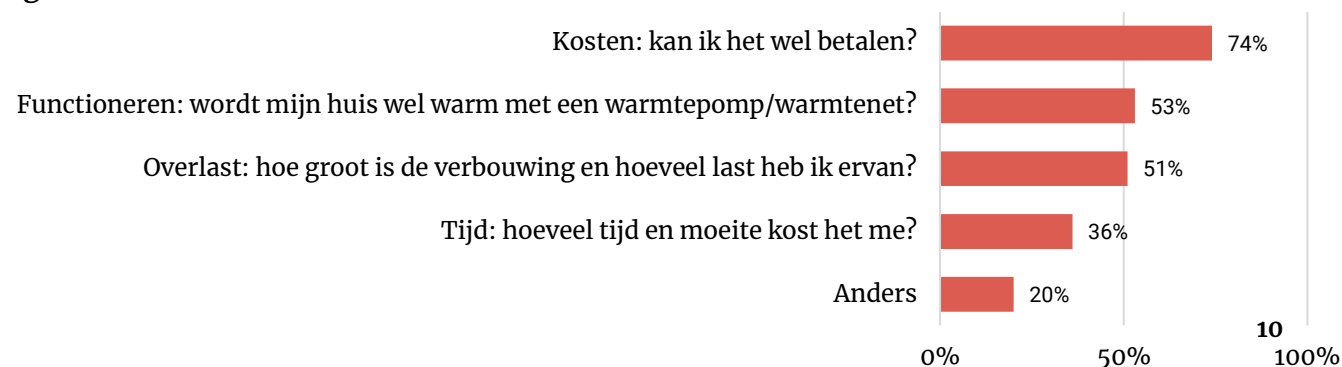
Figuur 13 - Maakt u zich zorgen over de overstap naar aardgasvrij wonen?

Basis: inwoners die mogelijk de overstap willen maken (n = 571).

Figuur 14 - Maakt u zich zorgen over de overstap naar aardgasvrij wonen?

Basis: inwoners die zich zorgen maken (n = 249).

Belangrijke aspecten warmtebron

Gelijk blijven van de maandelijkse verbruikskosten belangrijkst

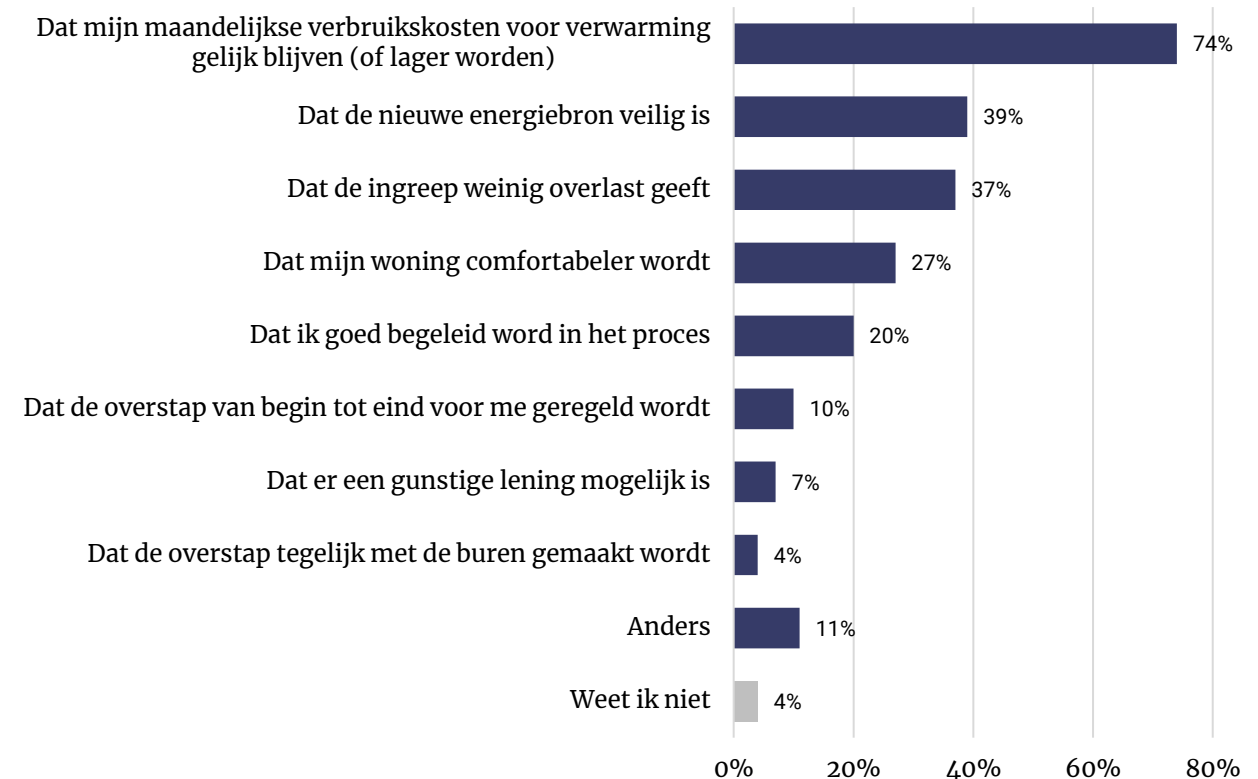
We vroegen inwoners wat voor hen het meest belangrijk is bij een overstap naar een andere warmtebron. Inwoners vinden het voornamelijk belangrijk dat de hun maandelijkse verbruikskosten voor verwarming gelijk blijven of lager worden (74%).

Elf procent van de inwoner noemt nog een ander punt dan de vooraf gegeven mogelijkheden. Zo vinden zij het belangrijk dat de andere warmtebron daadwerkelijk duurzamer is en dat er subsidie mogelijkheden komen.

Vrouwen vinden het vaker belangrijk dat de nieuwe energiebron veilig is (47% vs. 30%). Ook vinden vrouwen het belangrijker dat de ingreep weinig overlast geeft (43% vs. 30%).

Inwoners van 65 jaar en ouder vinden het minder vaak belangrijk dat de kosten gelijk blijven of lager worden dan het gemeentelijke gemiddelde (60% vs. 74%). Deze groep vindt het daarentegen wel vaker belangrijk dat de overstap tegelijk met de burens gemaakt wordt, dan gemiddeld in de gemeente (9% vs. 4%).

Figuur 15 - Wat vindt u het meest belangrijk bij een overstap naar een andere warmtebron?
Maximaal drie antwoorden. Basis: inwoners die mogelijk de overstap willen maken (n = 571).

Collectieve inkoopacties

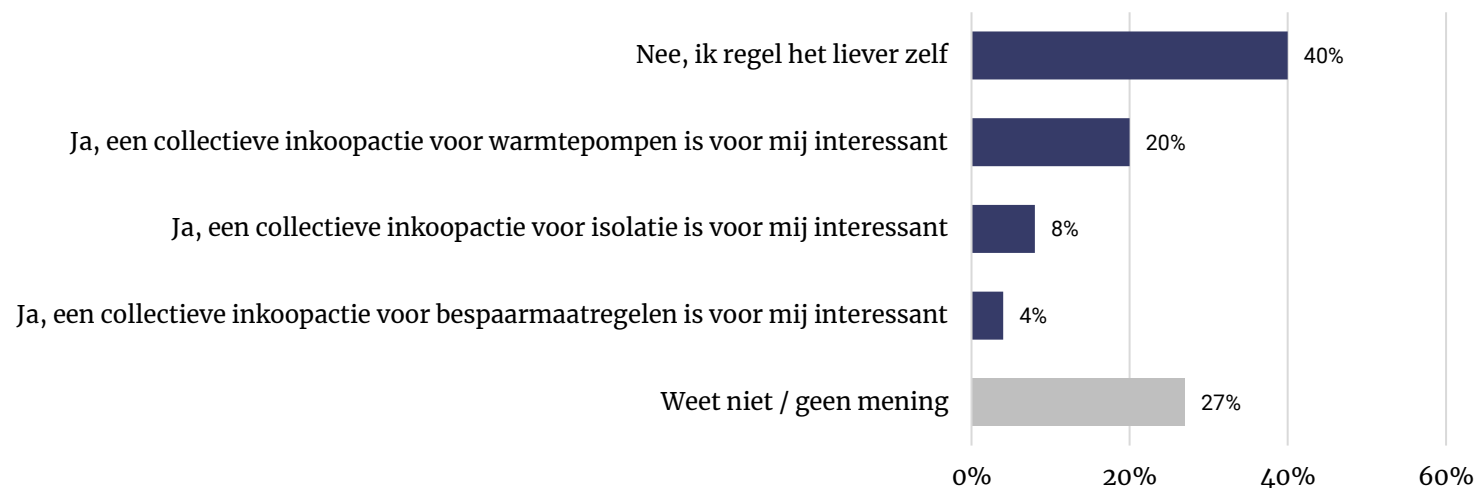
Weinig interesse in collectieve inkoopacties

Naast warmtepompen en warmtenet zijn er nog meer maatregelen die inwoners kunnen nemen om energie te besparen. We vroegen inwoners of zij interesse zouden hebben om deel te nemen aan collectieve inkoopacties. Twee op de vijf inwoners geven aan dat zij hier geen interesse in hebben en dit liever zelf regelen.

Een derde van de inwoners (32%) heeft wel interesse in een vorm van een collectieve inkoopactie. Hierbij hebben inwoners de meeste interesse in een inkoopactie voor warmtepompen (20%).

Inwoners van 65 jaar en ouder hebben minder vaak interesse in een collectieve inkoopactie voor warmtepompen dan het gemeentelijke gemiddelde (11% vs. 20%).

Figuur 16 - Zou u interesse hebben om deel te nemen aan collectieve inkoopacties in uw buurt/de gemeente? Basis: iedereen (n = 775).

Opmerkingen van inwoners

Aan het einde van de vragenlijst is gevraagd of inwoners nog op- en/of aanmerkingen hebben naar aanleiding van de vragenlijst. Hieronder een selectie van de gegeven antwoorden.

“Aardgasvrij wonen begint in mijn ogen bij goede isolatie. De juiste keuzes maken in isolatie is de grootste uitdaging”

“Ik hoop op een andere mogelijkheid om aardgasvrij maken i.v.m. wonen in appartement en dus ruimtegebrek heb voor een warmtepomp”

“De terugverdientijd is onduidelijk en ook geldt dat voor de prijs”

“Ik begrijp de noodzaak, maar hoe wij het moeten financieren is voor ons nog een raadsel”

“Als er toch een transitie zou moeten komen, dan moet de staat alle lasten daarvan dragen”

“Ik ben niet van plan om zelf te investeren in mijn huur appartement, en wacht af wat mijn verhuurder van plan is”

“Een gratis, onafhankelijk advies zou heel fijn zijn”

“Ik ben benieuwd hoe men appartementengebouwen aardgas vrij gaat maken.”

“Het moet duidelijk worden wat de gemeente voor haar rekening gaat nemen en wat aan de burgers wordt overgelaten”

“Ik ben erg benieuwd naar hoe de energie wordt opgewekt om aardgas te vervangen. Ik twijfel of er een duurzaam alternatief is om alle woningen aardgasvrij te maken”

“Niet alle woningen zijn geschikt om aardgasvrij gemaakt te worden”

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl